

Studieplan for Andrespråkspedagogikk (30 studiepoeng) (2014–2015)

Fakta om programmet

Studiepoeng: 30

Studiets varighet: 1 år

Undervisningsspråk: Norsk

Studiested: Bestemmes av oppdragsgiver

Kontakt

HiØ VIDERE

Innholdsfortegnelse

- Informasjon om studiet
- Hva lærer du?
- Opptak
- Oppbygging og gjennomføring
- Jobb og videre studier
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

Informasjon om studiet

Målgruppa er primært lærere og ledere innen kommuneområdet skole og oppvekst; Studiet tar utgangspunkt i Sarpsborg kommunes «Plan for språkstimulering og lesing som grunnleggende ferdighet».

Studentene skal gjennom studiet få innsikt i hva det vil si å være flerspråklig og å vokse opp med et førstespråk som er minoritetsspråk, og hvilke konsekvenser det kan få for elevenes utvikling og læring. Studentene skal utvikle grunnleggende kunnskap om to- og flerspråklighet og andrespråklæring slik at de er i stand til å planlegge, gjennomføre og vurdere opplæring for språklige minoriteter etter gjeldende planer og forskrifter. Studiet skal også utvikle en forståelse hos studentene for de ressurser og utfordringer ulike kulturelle og språklige elevgrupper representerer, og hvordan man i det ordinære klasserom, i alle fag, bedre kan legge til rette for undervisningsformer som reflekterer det språklige og kulturelle mangfold som i stadig sterkere grad preger alle deler av samfunnslivet.

Hva lærer du?

Studiets læringsutbytte

Kunnskap

Studenten skal ha:

- Kunnskap om sentrale begreper innen fagområdet flerspråklighet, og ulike aspekter ved det å være flerspråklig
- Grunnleggende fagteoretisk kunnskap om norsk som andrespråk
- Kunnskap om det norske språket på ulike språklige nivåer og i et sammenliknende perspektiv
- Kunnskap om utvikling av ordforråd i en flerspråklig kontekst, og om forholdet mellom hverdagsspråk og kunnskapsspråk
- God kjennskap til språklæringsteorier i et flerspråklighetsperspektiv
- Kunnskap om lese- og skriveutvikling på andrespråket, og hva det vil si å bli alfabetisert på et andrespråk
- Kunnskap om kartlegging og vurdering av andrespråkselevs reseptive og produktive språkferdigheter

Ferdigheter

Studenten skal kunne:

- Legge til rette for opplæring av elever som ikke har norsk som morsmål, og har et profesjonelt forhold til hvordan man samarbeider med morsmålslærer/tospråklig faglærer
- Gjøre rede for ulike trekk i det norske språket som andrespråkselever kan streve med å lære eller tilegne seg
- Forutse utfordringer for andrespråkselever når det gjelder produktive og reseptive ferdigheter
- Analysere og vurdere skjønnlitterære og faglitterære tekster i forhold til andrespråkslesere
- Analysere og vurdere andrespråkselevs tekster i et mellomspråksteoretisk perspektiv
- Delta i diskusjoner om ulike sider ved flerspråklig opplæring og undervisningsopplegg

Generell kompetanse

Studenten skal

- Ha evne til å legge til rette for opplæring i en flerkulturell kontekst der elevene har ulike førstespråk
- Kunne reflektere over og vurdere språkets rolle i undervisning og læring i en flerkulturell skole

- Kunne veilede andrespråkelever i lesing og skriving
- Kunne forholde seg kritisk til styringsdokumenter, egen praksis og studiets pensumlitteratur
- Kunne fungere som ressursperson i et lærerkollegium når det gjelder andrespråksundervisning, samarbeid med morsmåslærer/tospråklig faglærer og hvordan fagundervisning i sterkere grad inkluderer elever med minoritetsspråklig bakgrunn

Opptak

Fullført og bestått godkjent lærerutdanning

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhold

Språkkunnskap og språkteorier

- Språktypologi og kontrastive språkbeskrivelser
- Teorier om to- og flerspråklig i et samfunns- og individperspektiv
- Teorier om andrespråkstilegnelse, språklæring, kodeveksling og mellomspråksutvikling
- Utvikling av grammatikken i andrespråket
- Utvikling av vokabular
- Utvikling av pragmatiske og organisatoriske ferdigheter på et andrespråk
- Teorier om literacy og literacies i et flerspråklig og flerkulturelt perspektiv

Didaktiske emner

Opplæringsmodeller for minoritetsspråklige og flerspråklige barn

Lesing og læring i en flerspråklig kontekst

- Å lære å lese på et andrespråk, et førstespråk og på flere språk
- Videreutvikling av leseferdigheter på et andrespråk
- Flerspråklige og de grunnleggende ferdigheter
- Arbeid med barne- og ungdomslitteratur i ulike faser i andrespråksutviklinga

- Sjangerpedagogikk; Hvordan kople språklæring, faglæring, lesing og skriving som på en bedre måte inkluderer elever som ikke har norsk som morsmål

Språkkartlegging, språkvurdering og tiltak, med særlig vekt på muntlige og skriftlige ferdigheter

Vurdering av læremidler, prøver og tester i et flerkulturelt og flerspråklig perspektiv

Bruk av IKT i andrespråksopplæring og i det flerkulturelle klasserom

Læreplaner og styringsdokumenter i et flerkulturelt og flerspråklig perspektiv

Tilrettelegging for foreldresamarbeid

Organisering og læringsformer

Forelesninger, dialog, gruppearbeid, veiledning individuelt og i grupper, litteraturstudier, refleksjonsnotater knyttet til undervisning og egen praksis samt vurdering av elevtekster.

Selvstudium utgjør en vesentlig del av studiet.

HiØ har Fronter som sitt digitale læringsrom, og løpende informasjon om studiet vil bli lagt ut her.

Arbeidskrav

Studentene skal i løpet av studiet:

1. Presentere skolens plan(er) for arbeid med minoritetsspråklige for medstudentene
2. Presentere en teoriartikkel fra pensum for kolleger og skrive et notat som dokumenterer dette.
3. Presentere analyse av minoritetselvers muntlige eller skriftlige tekster for medstudenter
4. Motta individuell veiledning fra faglærer og delta i responsgrupper i forbindelse med arbeidet med prosjektoppgava

Alle arbeidskravene må være godkjente senest tre uker før eksamen for at studentene kan fremstille seg til eksamen.

Praksis

Ingen veiledet praksis knyttet til studiet

Forsknings- og utviklingsarbeid

Studentene gjennomfører et forsknings- og utviklingsarbeid i forbindelse med prosjektoppgave knyttet til temaene andrespråksutvikling, lese- og/eller skriveutvikling hos minoritetsspråklige, minoritetsspråkliges faglæring eller andre temaer innenfor studiefeltet.

Internasjonalisering

Studiet i Norsk som andrespråk er et ledd i internasjonalisering av den norske skolen. Kunnskap om andrespråksutvikling og flerspråklighet vil øke forståelsen for de utfordringer vi møter i en verden med økt mobilitet og internasjonalisering.

Evaluering av studiet

For at SKUT skal kunne tilby en aktuell og relevant utdanning med god kvalitet, er vi avhengige av tilbakemeldinger fra studentene. Studentene skal derfor ved slutten av studiet gjennomføre evaluering på skjema fra SKUT.

Tilbakemelding underveis

Deler av studiet er definert som veiledning, og studenten vil få tilbakemeldinger på prosjektoppgave underveis.

Vurdering

Sluttvurdering består av to deksamener:

Deleksamen 1: Studentene skal i løpet av studiet skrive en prosjektoppgave innenfor et av temaområdene. Kan også skrives i gruppe med max 3 studenter. Prosjektoppgaven skal ha et omfang på inntil 15 sider ved individuell levering, og inntil 20 sider ved gruppelevering. Prosjektoppgaven skal leveres til nærmere fastsatt frist.

Deleksamen 2: Individuell, muntlig eksamen med en varighet på ca. 30 minutter. Prosjektoppgaven (deleksamen 1) må være bestått før deleksamen 2, og er utgangspunkt for dialogen på muntlig eksamen. Det benyttes en intern og en ekstern sensor. Bruk av videokonferanse kan vurderes hvis dette er hensiktsmessig grunnet reiseavstand ved gjennomføring av muntlig eksamen.

Vurderingsordning:

Deleksamen 1: Bestått/ikke bestått.

Deleksamen 2: Bokstavkarakterer A-F, hvor A er beste bestått karakter og E er dårligste bestått karakter. F betyr ikke bestått.

For å få bestått karakter i emnet, må begge deler av eksamen være bestått.

Litteratur

Forbehold om mindre endringer fram mot studiestart

Ambrahamsson, Niclas (2009): *Andraspråksinlärning*. Lund: Studentlitteratur. (kap 3 og 4) (50 s)

Abrahamsson, N. & Hyltenstam, K (2010). Mognadsbegränsningar och den kritiska perioden för andraspråksinlärning. I Hyltenstam & Lindberg: *Svenska som andraspråk*. Lund: Studentlitteratur (35 s)

Ansaldo, Kristina (2012). Språk- og ämnesundervisning i det flerspråkiga klassrummet - En introduktion til genrepedagogik. I Arntzen m.fl. *Tospråklig oppvekst i barnehage, førskole og skole*. Høgskolen i Østfold: Rapport (15 s)

- Arntzen, R. & Hjelde, A. (2012). Det var en gang en tospråklig gutt som skulle begynne på skolen: Språkvurdering og språkstimulering. *Norsk pedagogisk tidsskrift*, 1, 54 - 69. (15 s)
- Aukrust, V.G. (2005). *Tidlig språkstimulering og livslang læring: en kunnskapsoversikt*. Oslo: Departementet (30 s.)
- Berggren, H. mfl. (2012): *God nok i norsk. Språk- og skriveutvikling hos elever med norsk som andrespråk*. Cappelen Damm akademisk (200 s.)
- Bergman, P & T Abrahamsson: Bedømming av språkfærdigheten hos andraspråkelever. I Hyltenstam & Lindberg: *Svenska som andraspråk*. Lund: Studentlitteratur (25 s)
- Bjarnø, V. & Nergård, M.E. & Aarsæther, F. (2013). *Språklig mangfold og læring: didaktikk for flerspråklige klasserom*. Oslo: Gyldendal akademisk (230 s.)
- Bjerkan, KM mfl. (2013): *Ordforråd hos flerspråklige barn. Pedagogiske og spesialpedagogiske utfordringer*. Oslo: Gyldendal (kap. 4, 5, 6 og 7 = 90 s.)
- Engen, T.O. & Kulbrandstad, L.A. (1998). *Tospråkighet og minoritetsundervisning*. Oslo: Ad Notam Gyldendal (230 s)
- Engen, T.O. (2014). Tilpasset opplæring i superdiversiteten. I Westrheim, k. & A. Tolo: *Kompetanse for mangfold. Om skolens utfordringer i det flerkulturelle Norge*. Bergen: Fagbokforlaget (28 s)
- Gibbons, Pauline (2006/13): *Stärk språket, stärk lärandet. Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för och med andraspråkelever i klassrummet*. Stockholm: Hallgren & Fallgren (230 s)
- Gabrielsen, E. (2013) Leseferdigheten til minoritetsspråklige elever. I Gabrielsen, E & R.G. Solheim (red.). *Over kneiken. Leseferdighet på 4. og 5.trinn i et tiårsperspektiv*. Stavanger: Lesesenteret (18 s.)
- Halvorsen, E. B. (2006). Er kunnskapsløftet et løft for minoritetsspråklige elever? *Norsk pedagogisk tidsskrift*, 90(5), 415-426 (10 s.)
- Hauge, A.M. (2014). *Den felleskulturelle skolen*. Oslo: Universitetsforlaget (kapitlene 2, 4, 5 og 9) (105 s)
- Hvistendahl, R. (red.) (2009). *Flerspråkighet i klassen*. Universitetsforlaget (kap 6 og 7 = 30 s)
- Hvistendahl, Rita & Astrid Roe 2004. The Literacy Achievement of Norwegian Minority Students. *Scandinavian Journal of Educational Research* 48, 3, 307-324
- Hvistendahl, Rita & Astrid Roe 2009. Leseprestasjoner, lesevaner og holdninger til lesing blant elever frå språklige minoriteter. *Norsk pedagogisk tidsskrift* 4
- Håkansson, Gisela & Anna F. Mattsson 2011. *Bedömning av svenska som andraspråk. En analysmodell baserad på grammatiska utvecklingsstadier*. Lund: Studentlitteratur AB (120 s)
- Kulbrandstad, L. (2003). *Lesing i utvikling*. Bergen: Fagbokforlaget (kapittel 6 og 8)
- Lervåg & Melby-Lervåg (2009). Muntlig språk, ordavkoding og leseforståelse hos tospråklige: En sammenfatning av empiriske studier. *Norsk pedagogisk tidsskrift* 4; (15 s)
- Löwing, M & Kilborn, W. (2013). *Kulturmøter i matematikundervisningen*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk (kapittel 4) (15 s)
- Montrul, S. (2013). Bilingualism and the Heritage Language Speaker. I T.K. Bhatia & W.C. Ritchie (red.), *The handbook of Bilingualism and Multilingualism*. West Sussex: Blackwell Publishing, Ltd (18 s)

Palm, K. & E. Ryen (2011). Kartlegging av ferdigheter på andrespråket. I J. Smidt mfl. (red.) *Tekst og tegn. Lesing, skriving og multimodalitet i skole og samfunn*. Trondheim: Tapir akademiske forlag (15 s)

Selj, E. & Ryen, E. (2008): *Med språklige minoriteter i klassen*. Oslo: Cappelen akademisk (kap 1, 3, 5) (70 s)

Spernes, K. (2012) «I use my mother tongue at home and with friends - not in school!» Multilingualism and identity in rural Kenya. *Language, Culture and Curriculum*. DOI:10.1080/07908318.2012.683531

Tonne, I. & Vederhus, I. (2011). Gjenklang - utforskning av poetiske identitetstekstar og lingvistisk kapital i det fleirkulturelle klasserommet. I J. Smidt mfl. (red.) *Tekst og tegn. Lesing, skriving og multimodalitet i skole og samfunn*. Trondheim: Tapir akademiske forlag (15 s)

Viberg, Å. (2004): Lexikal utveckling i ett andraspråk. I Hyltenstam & Lindberg: *Svenska som andraspråk*. Lund: Studentlitteratur (20 s.)

Wagner, Åse Kari 2004: *Hvordan leser minoritetsspråklige elever i Norge? En studie av minoritetsspråklige og majoritetsspråklige 10-åringers leseresultater og bakgrunnsfaktorer i den norske delen av PIRLS 2001*. Stavanger: Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning

Annen tekst

En roman som tematiserer migrasjon

Kompendium med skjønnlitterære tekster

Et læreverk i norsk som andrespråk

Andre dokumenter

Læreplaner, kartlegging og veiledninger:

- Grunnleggende norsk for språklige minoriteter
- Kartleggingsmateriell. Språkkompetanse i grunnleggende norsk
- Veiledning. Språkkompetanse i grunnleggende norsk
- Morsmål for språklige minoriteter

NOU 2010: 7 Mangfold og mestring. Flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringssystemet.

Jobb og videre studier

Studiet er en selvstendig videreutdanning for lærere, og gir faglig grunnlag for arbeid med elever som ikke har norsk som morsmål (tospråklighet) og elever med flere morsmål enn norsk (flerspråklighet).

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Dekan Unni Hagen, 22.08.14

Studieplanen er revidert

Studieleder Kjersti B. Jacobsen, 20.10.14

Studieplanen gjelder for

Studieplanen gjelder for studieåret 2014-2015

Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

Høst 2014

Obligatorisk emne

LSASPED114 · Del 1 av 2
Andrespråkspedagogikk

Vår 2015

Obligatorisk emne

LSASPED114 · Del 2 av 2
Andrespråkspedagogikk

30 stp

LSASPED114 Andrespråkspedagogikk (Høst 2014–Vår 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 30

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Innhold

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i studiet Andrespråkspedagogikk (30 studiepoeng)

Innhold

Studiet Andrespråkspedagogikk består av kun ett emne. Det foreligger ingen egen emnebeskrivelse. Se studieplanen.